

O lásce a o svobodě. Až z toho mrazí.

Tělo nespravedlivě vězněného **Liou Siao-po**, čínského literárního kritika a disidenta, který v roce 2010 získal Nobelovu cenu míru, podleho v kriminále rakovině. Duch nepodlehl. Politici se za něj nebrali. Nabízíme část jeho projevu při přejímání Nobelovy ceny míru, který přeložil Pavel Fischer:

„...Pokud bych to směl tak říct, tak tou vůbec nejšťastnější zkušeností uplynulých dvaceti let mi byla nezištná láska, kterou jsem dostával od své ženy Liu Xia. Nemohla být soudu přítomna. Přesto Ti chci říci, moje milovaná, že pevně věřím, že Tvá láska ke mně zůstane.

Po všechny ty roky, kdy jsem žil bez svobody, naši lásku plnily hořkostí různé události až po okraj. Přesto si ještě i dnes vychutnávám tu milou známou chuť. Zatímco pykám svůj trest ve vězení z kamene, Ty musíš čekat venku se srdcem stejně uvězněným.

Tvá láska je pro mě jako sluneční paprsek, který proniká přes vysokou zeď železně mřížovaným oknem cely až sem, ke mně. Ten něžný paprsek laská pokožku, rozehřívá buňky v mém těle a pomáhá mi nacházet pokoj i otevřenost a světlo v srdci, a naplňuje smyslem každou chvíli mého pobývání ve vězeňské cele.

Moje láska k Tobě je plná smutku a lítosti, které mě drtí. Připadám si jak kámen, který bičuje vichr a déšť, až studí tak, že se ho nikdo neodvažuje ani dotknout. Moje láska k Tobě však trvá. A její čepel prorazí každou překážku. A i kdyby mě tu chtěli třeba na prach rozdrtit, můj popel by stejně spěchal za Tebou, jen abych Tě mohl obejmout.

Miláčku, s Tvou láskou smím s klidem vyhlížet soudní přelíčení, které mě čeká. Nelituji ani dnes, že jsem se rozhodl vyhlížet budoucnost své vlasti s nadějí.

Těším se na den, až moje země bude zemí svobody slova, kde se projev každého občana bude respektovat a kde různé myšlenky, hodnoty, náboženství a politické postoje budou moci nejen mezi sebou soutěžit, ale vedle sebe v míru také žít. A kde bude zaručeno, že se názory většiny i menšiny navzájem respektují, a kde i ti, kdo mají snad dokonce odlišný názor než současná vládní moc, budou užívat ochrany práva.

Těším se na den, kdy moje země umožní občanům, aby si mohli vybrat ze všech představitelných názorů, co jich jen pod sluncem je. Kde také každý občan bude moci bez obav vyslovit, co si myslí, a kde nikdo nebude trpět politickou perzekucí jen proto, že snad vyslovil odlišný politický názor.

Doufám, že se stanu tou poslední obětí nekonečné řady, které pronásledovala inkvizice v Číně, a že tu již nikdo nebude perzekuován za to, že svobodně něco napsal nebo promluvil.

Svoboda projevu je základem lidských práv. Je zdrojem lidskosti a je také matkou pravdy. Přiškrtnit svobodu slova znamená pošlapat lidská práva, škodit člověku a zakazovat pravdu.

V duchu práva na svobodu projevu, které nám zaručuje Ústava, by člověk měl jako občan Číny konat s vědomím své odpovědnosti. (...)

Pracovní překlad z anglické verze J. Latourelle (Pavel Fischer)
Z projevu Liou Xia Bao při přejímání Nobelovy ceny míru (2009).
Václav Vacek